Ч. 82. (581.) Львів, субота дня 21. цвітня 1917. Рік III.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 10 сот. На провінції 12 сот. В занятих територіях 4 коп.

Політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3).

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Услови передплати у Львові:	
На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

В краю і державі:	
На рік	32·— К.
„ півроку	16·— „
„ чвертьроку	8·— „
„ місяць	2·70 „

За границю:	
В Німеччині	87 мар.
В Америці	11 дол.
В инших державах	54 фр.

Відокремленя Галичини не буде без парляменту!

Справу відокремленя Галичини уважали Поляки по звіснім цісарськім маніфесті так як полагодженою. Вони скликали зараз комісію, що виробила цілий проєкт „самоуправи" і ждали тільки хвилі, коли можна буде ту „самоуправу" переперти позаконституційною дорогою, при помочи § 14. У сім їх стремліню знаходили вони поміч у німецьких націоналістів, які знов з иньшої причини були за якнайскоршим відокремленем Галичини. Тимчасом зайшли такі події, що дораджували австрійським правлячим кругам обережність. Справу відокремленя Галичини відкладано щораз на дальший плян. Та останними днями появились чутки, що небавом має бути скликаний парлямент. Се був вітер в очи відокремленю. Заворушились німецькі націоналісти, а тим більше Поляки. Міністри з табору націоналістів, міністер торговлї Урбан і німецький міністер без теки Бернрайтер подали се до димісії. За ними пішов польський міністер др. Бобжинський. Се була проба якнайскоршого полагодженя справи Галичини, ще перед скликанем парляменту, якого отворене заповіджено на 20. мая.

Що стало ся дальше, довідуємо ся з донесеня орґану німецьких радикалів „Ostdeutsche Rundschau", де читаємо, що німецькі міністри Урбан і Бернрайтер остають в кабінеті. До сих обох міністрів — доносить дальше згаданий орґан — виготовить цісар відручні письма, вистилізовані в дуже ласкавих словах.

Німці будуть жадати тепер тільки усталеня проґрами праць парляменту і запорученя її переведеня. Вислідом становища Німців се вчерашна ухвала, повзята по заяві міністрів Бернрайтера і Урбана дотично висланя депутації до цісаря.

Ґр. Клям Мартініц видав вчера декларацію, в котрій заявляє, що політичні засади правительства не змінили ся, і що обіцяні зарядженя дотично нового управильненя відносин в Австрії не наступлять в дорозі октройованя, тільки в иньший спосіб. Німці оправдують зміну свого становища тим, що хотять зробити всьо, чого загранична ситуація вимагає для попертя можливости мира, а до сього належить сесія державної ради. Німецькі міністри напевно отже остануть дальше в кабінеті.

Як виходить отже з отсих слів орґану німецьких радикалів, Німці змякли в своїм опорі і згодили ся відокремлене Галичини відложити на ліпші часи.

Иньша річ з Поляками. Польське коло обстає дальше при скорім і фактичнім полагодженю справи відокремленя Галичини. На випадок, коли би не узгляднено польських домагань, загрозило польське коло, що готово перейти до опозиції. Всі бесідники на засіданю польського кола заявили, що по останних подіях не можна мати до теперішного правительства такого довіря, як до правительства попередного.

Чи Поляки зможуть поставити таки на своїм і переперти відокремлене Галичини ще перед скликанем парляменту дорогою § 14. — се більше, як сумнівне. Опозиція знов польського кола не так дуже імовірна і... страшна.

В звязи з отсею справою стоїть телеґрама з Відня, яка доносить, що правительство задумує зараз по скликаню парляменту запропонувати, щоби справу відокремленя Галичини приділено осібному тілови, котре буде обіслане і вибране через парлямент.

Остаточно ясне одно: справа відокремленя Галичини дорогою § 14. — взяла в лоб. Сталось отже те, чого жадала українська репрезентація.

Цісар до німецьких послів.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Вчера о год. 6. по пол. приняв цісар в Ляксенбурґу на спеціяльній авдіенції в присутности президента міністрів послів до Державної Ради Дамма, Фінка, д-ра Ґросса, маршалка дол. Австрії Ліхтенштайна, Пахера, Штайнвендера, бурмістра Вайскірхнера і посла Вольфа.

На промову бурмістра Вайскірхнера, в якій він згадав про становище Німців до теперішного положеня, відповів Монарх: Дякую Вам, Мої Панове, як найсердечнїйше за манїфестацію почувань льояльности, в яких з радістю бачу новий доказ вірного настрою німецького народа в Австрії і його привязаня до пануючого Дому, запевняю панів, що вповні признаю повагу важних політичних стремлінь. З вдячністю згадую про примірне пожертвоване, виявлене Німцями в Австрії, про їх геройство на полях боїв, про вірність для держави, про тривалість, якою відзначали ся в терпіню невигод війни. Те все не зійде з моєї памяти. Німці в Австрії можуть бути певні мого довіря.

Задумую в найблизшім часі скликати Державну Раду. Віднова парляментарного життя в сій хвилї по довголітнім застою має надзвичайне значінє. Жду розваги від всїх партій, що вони в єдности, яка наказує пошанованє, будуть виступати за найважнійшими інтересами держави і державними конечностями. Числю притім на Німців Австрії, яким — як певним стовпам державної єдности — прийде в участь велике завданє при упорядкованю відносин, яке почалось вже в часі війни і яке по укінченю війни мусить бути з послідовністю переведене. Моє правительство буде вірно стояти при цїлях, які йому визначено. Числю з певністю на те, що в парламенті пересвідчене про конечність згідного співділаня представників усїх народів Австрії опанує наради і тим будуть утворені умови щасливої будучности Австрії. Я є сього певний, що ви мої панове, віддасте в тім дусї свої сили на услуги спільної справи.

Середна лінія в австрійській Палатї панів.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Reichsrats Korrespondenz оголошує публікацію п. н.: „Палата панів в часї війни і проґрама партії „середини". Ся публікація вказує на акти, які підняла в часї війни президія сторонництв і виконавчі комітети сторонництв Палати панів і доносить, що 13 цвітня с. р. містопредсїдник сторонництва середини бр. Чедік і ґр. Ляріш вручили президентови міністрів нову проґраму, ухвалену з причин внутрішно і зовнїшно політичних і переслали її цісареви.

Нова проґрама стверджує, що розвязанє найтруднїйших питань в Австрії може бути переведене не через признаванє до найкрайнїйших напрямів і приміньованє таких же середників, але через перестеріганє середної лінії до відносин в Австрії. Як головну витичну подає проґрама, що мають бути перестерігані запевнені законами основности права свободи та обовязку всїх горожан держави, без ріжниці віроісповіданя і народности. Інтерес держави не має бути параліжований стремлїнями політичних партій, лише домагає ся способом приказу запопадного бережeня австрійської державної думки і скріпленя центральної власти. Державні уступки на річ народових аспірацій котрогонебудь племени не сміють нїколи обменшувати суги держави.

У відношеню до Угорщини сторонництво заявляє ся за засадами з 1867 і застерігає ся проти всякого нарушеня праґматичних зарядженЬ. Нове управильненє становища Галичини діткнуло би инші австрійські краї під богато зглядами. Зменшенє сили і значіня Австрії не дало би ся погодити з жертвами, які понесли численні тисячі хоробрих жовнїрів зі всїх частий нашої вітчини, в обороні границь держави.

Зміни, які входили би в рахубу, належить переводити так, щоб берегчи вповні інтересу держави в військових справах, в шкільництві, зелїзничій господарці і не менше в обсягу державного майна, яке находить ся в Галичині та його адмінїстрації.

Війна.

В Петроградї знов несупокої.

КЕЛЬН (Ткб.). „Kölnische Zeitung" доносить з Штокгольму: На основі приватних відомостий з Гапаранди вибухли в Петроградї нові великі несупокої проти провізоричного правительства, які є ще поважнїйші від несупокоїв мартових. Подорожних до Росії задержано в Гапарандї, бо рух поїздів до Росії є перерваний. Від чотирох днїв не надійшла зовсім почта в Росії.

Заворушеня в Київі і Одесї.

ШТОКГОЛЬМ (Ткб.). „Svenska Dagbladet" доносить з Гапаранди, що в околици Київа прийшло до поважних заворушень. Уоружені ватаги розброїли мабуть міліцію і взяли власть у свої руки. Військо, вислане з Київа, мусїло вести бої з ватагами. В Брусилові прийшло до погрому жидів. На широкій области панує цілковита анархія. Також з Одеси надходять подібні вісти. Увязнено там в четвер 12 земельних властителів з Бесарабії, тому що аґітували за давним правительством.

Втрати Німців на західнім фронтї.

ВІДЕНЬ (Ткб.). Комунікат французького ґенерального штабу з д. 18. с. м. подає число нераненых німецьких полонених на 17.000, число здобутих і перечислених гармат на 70.

Зїзд міністрів північних держав.

ЛЬОНДОН (Ткб.). „Politiken" доносить: Як зачувати, відбудеть ся в маю в Штокгольмі новий зїзд міністрів північних держав. Речинець зїзду не є ще означений і є зависимий від подорожи данського короля до Штокгольму, яка відбудеть ся в найблизшім тижни.

Соціялісти міністрами.

КОПЕНГАГЕН (Ткб.). „Berl. Tidende" доносить з Петрограду: Тепер уже є певне, що соц.-дем. провідник Церетелї, який вернув з засланя на Сибір, вступить в склад тимчасового правительства як міністер праці, а Плеханов буде іменований міністром без теки як муж довіря соціяльних демократів.

Відносини в російській армії поправили ся.

ПЕТРОГРАД (Пет. Аґ.). Президент міністрів кн. Львов і кількох иньших міністрів, які були в головній кватирі, заявили, що тепер відносини в російській армії значно поправили ся. Справа припасів і достави не викликає ніяких побоюваль. Карність війська не зменшила ся, боєвий настрій зростає з кождим днем.

Побоюваня за російський фронт.

ХРІСТІЯНІЯ (Ткб.). Льондонський кореспондент „Aften Posten“ телеґрафує, що в Анґлії появляють ся побоюваня що до російського фронту, який творить одиноку слабу точку в зелізнім колесі, потягненім коаліцією довкола осередних держав.

Анґлійці про австрійську мирову предлогу.

АМСТЕРДАМ (Ткб.). „Central News“ доносить з Льондону: Мирова пропозиція Австро-Угорщини викликала вправді в пресі заінтересоване, але не таке велике як пропозиція з грудня. В порівнаню з грудневими є коментарі дневників дуже короткі. Головну журбу творить побоюване, що Росія може взяти поважно ті пропозиції. „Dalbyslel“ завважує, що теперішна пропозиція в порівнаню з грудневою пропозицією омиває високолетних зворотів.

І в Америці круто з поживою

БЕРНО (Ткб.). Співробітник „Matin-a“ доносить з Ню-Йорку, що за кілька тижнів питане поживи в Злучених Державах найдеть ся в тім самім положеню що й в Европі.

На морі.

БЕРЛІН. Після звідомленя підводних лодок, що повернули в часі від 13. до 18. цвітня, затоплено в каналі і на Атлянтійськім океані, як також на північнім морі знов 93 000 тон ворожих і невтральних торговельних кораблів.

ДР К. СТУДИНСЬКИЙ.

З житя холмських емігрантів.

(Далі).

Заворушали ся жителі Полісся, потомки стариних Ятвягів, що колись вели криваві війни за віру і вітчину, також тепер задля віри, а саме за те, що їм уніятські священики ломлять обряди а на їх місце схизматичні обряди а на їх місце схизматичні обряди вводять.

А що я з моїми парохіянами дуже дружно поступав і вони для мене були прихильні, то мій нарід не хотів виступати проти мене, хоть доокола! парохії проти своїх священиків, які очищували обряди від латинства, ворохобили ся. Що й но тоді, коли сусідні парохії загрозили моїм громадянам, що спалять їх доми, коли не виступлять проти мене, вони урадили прилучити ся до загальної метушні. Прихильний мені церковний братчик прислав ранком до мене свою девятилітну дівчинку, а та сказала; „Мої тато присилають мене до вас, щоби ви готовили ся, бо буде на вас громада нападати. Тільки не кажіть, що я вам се сказала, бо люди били би нас за те“.

Коли я се почув, обняв мене не стільки жах, як радше почуване жалю, бо сумно, коли діти виступають проти родичів, але й не менше гірко, коли парохіяни ворушать ся, як розбійники, проти свого духовного отця.

Я подякував дівчині та її отцеви за їх добре серце, збудив зі сну мою дочку Камілю, що приїхала з Петербурга і обережно повідомив її, що нам грозить. Одягнувшись, ми ховали річи в клунки і ждали нападу. Хвилі очікуваня були незабивні. Ми не знали, що будуть з нами робити. ми чули тільки, що одного благочинного хотіли утопити за те, що він, хоть звідтам родом, держить сторону Галичан.

Така непевність нашої судьби була томляча і ми пережили в ній кілька годин. Що йно коло полудня донесено нам що товпи людий пішла, як туча, в другу сторону Мутвиці і що до нас прийде пізнійше. Служниця приготовила друге снідане, а після него забрали ся ми до звичайних занять з тяжкою журбою в груди про будуччину.

Було се в четвер, а в неділю ранком приходять до мене жандарми з вісткою, що нині буде в моїй парохії заворушене. Я спитав жандармів, чому вони не запобігають непорядкам, коли знають про такі заговори?

— „Нам не вільно вмішувати ся в релігійні справи, а нашим обовязком, тільки глядіти“ — відповіли вони.

— Чи убивати кого і грабити майно є релігійною справою, а ви, мабуть, тільки на те прийшли глядіти, щоби могли колись в суді посвідчити, що бачили, як мене убивали. Останній московський підданий має право оборони своєї особи і майна а тільки ми „русскіи“ місіонери в „русскій“ державі виняті з під опіки закона, ще гірше, чим католицькі місії в Китаю, або Японії!“

На се відповіли вони, що їм так приказано і що вони обовязані слухати.

Не було ради. Треба було ждати, як в четвер, нападу товпи на мене. Около 10 години я готовив ся йти в церкву на богослужене, коли доніс стражник, що товпа вже розложила ся коло церкви.

Він перестерігав, щоби я не виходив, бо мені грозить небезпека. Я памятав на се, який небезпечний релігійний фанатизм, саме на Поліссю, де жителів підбурювало католицьке населене, через що Поліщуки задля обрядових причин, попадали в екзальтацію, але я тямив також на те, що поступок зіпсував би справу і виставив би місіонера на сором і наругу. Я призвав Бога на поміч, надіючись на слова Христа: „аще что смертное испіете, не будетъ вамъ вредно“. Тоді нагадав я собі історичні слова анґлійського адмірала, Нельсона в бою при Трафальґарі, який відповів, коли його остерігано перед небезпекою: „Анґлія надіє ся по кождім з її синів, що сповнить обовязок“.

Та коли вийшов я з дому до церкви, почуя за собою плач моеї дочки. А біля церкви лежали на траві мущини і жінки які реготали ся внуздано, гляділи на мене понуро і не здіймали капелюхів з голов.

Щоби їх отямити, я зняв з голови капелюх перед входом до церкви і сказав до всіх: „Слава Ісусу Христу“. Коли я побачив, що вони отямили ся перестали реготати ся, в сю хвилю війшов я у церкву.

Нараз вони, немов би стрепенули ся, встали зі своїх місць, а з словами „прецінь він пішов до церкви“ почали скоро йти за мною, кричали, блеяли як барани, мявчіли як коти та піяли як півні. Я почав одягати ся в ризниці на богослужене, але крик і гомін не уставали.

Я почув оклики: „Забирай ся з церкви, бо здіремо з Тебе ризи і убємо. Коли се побачив війт Мутвиці, який не опускав мене до останної хвилі, сказав до мене: „Єґомость, не дамо ради товпі, красше нам уступити“.

Я зрозумів, що серед таких обставин, навіть по церковним законам, не яло ся правити богослуженя, бо якби сповнено насильство в церкві, нарід стратив би поважане для святощів Тому скинув я ризи і виходив з ризниці до церкви, щоби піти домів. В церкві почала товпа тиснути ся до мене, щоби мене здавити, але тут вже чотири жандарми з чотирма стражниками не гляділи рівнодушно та здержали від мене товпу, і я вийшов з церкви ціло. Тільки на порозі церкви сказала до мене з гнівом якась стара баба-фанатичка: „Не хочемо такого носатого попа!“, на що їй відповів карбівник з двора: „Дурна бабо! Преціньь великий ніс у мущини є великою рекомендацією. Чи забула би ти про те, якби була молодою?“

Ся траґікомічна пригода викликала також у мене нещасливого усьміх і я до нині її затямив.

З церкви попрямував я до свого дому, хоть і тут не надіяв ся найти охорони, бо товпа блеяла, як стадо баранів і йшла слідом за мною. Дома стрінула мене радісно дочка і подала мені варене молоко, бо знала, що ледви, чи будемо нині їсти.

Ледви я випив молоко, а вже товпа, зібрана з ріжних парохій і сіл, окружила наш дім і почала до него добирати ся, причім виломлювала то двері, то вікна.

Серед такого гомону і тріскоту кликала до мене моя нещаслива і недужа дочка: „Тату, утікаймо в ліси!

— Ах, дитино! Вони найдуть нас також в лісі, бо знають про кождого заяця, про кождий вертеп і деж нам скрити ся?

Тоді пригадала ся мені сцена з твору Міцкевича: „Konrad Wallenrod“, в якім Альдона, дочка литовського князя, говорить до свого, що йно з нею повінчаного мужа, щоби не йшов на війну, а радше, щоби утікав перед пруськими крестоносцями-лицарями в ліси. Міцкевич додав: „A ona myślała, że jej ojczyste lasy, jak świat dalekie“.

(Далі буде.)

НОВИНКИ.

— **„Щоб не ширило ся баламутство“.** зволить Світла Редакція умістити сих пару стрічок поясненя до „Пригоди з воскресним Евангелием“; іменно повторила ся історія, що швець завинив, коваля повісили. І так сим разом аранжери, а зглядно Пан директор „Дністра“ Володимир Лукич Левицький прийшов в четвер около години 7-ої вечером, щоби „Діло“ дало додаток в пятницю рано. Пора крайно спізнена. раз що день перед розсилкою додатку треба почту повідомити і заплатити а друге що часопись приходить на провінцію в найлучшім разі на третий день, а зглядно на четвертий а ніколи на другий. Значить ся в сім случаю в найлучшім разі в Великодний Понеділок, що розминуло би ся з цілию. А що до тої страшної квоти 45 К. (сорок пять корон), кажу страшної, бо перестрашила Пана Лукича Левицького так, що шукати мусів Пана директора Федака; то розходило ся тут дійсно о власні видатки, а саме: оплата почти по 3 К. 70 с. від кождої тисячки примірників „Діла“, дальше тому що несе на почту і везе на колію 10 К. і 6-ти дівчатам за фальцоване по 3 К. Чоловік обізнаний з маніпуляцією часописи знає, що: машиніст не фальцує, як то скромно зазначено в дописи, що „хиба машиніст який фальцує часопись міг мати кількакоронову претенсію“. А чому не дав другий орґан додатку. Питаю, хто завинив? Дякую за ласкаве уміщене. Адміністратор В.

— **Заходом кружка У. П. Т. в Язорові** розпічнеть дня 1. мая с. р. дво- зглядно тримісячний п р и г о т о в л я ю ч и й к у р с до вступного іспиту до І кл. ґімназії. Зголошувати ся в дирекції української ґімназії. Числить ся, що Вп. патріоти приєднать більшу скількість молодежі на сей курс.

— **Вістка від У. С. С. з полону.** Ми одержали слідуюче письмо: Низше підписаний У. С. С. просить ласкаво заслати сердечне поздоровлене для товаришів полку „Українських Січових Стрільців“ заразом і адресу мою та прочих товаришів а то: тов. Гречаника, П. Михайловича, Д. Григоришина, Срібняка.

Дуже прошу не відкажіть мойому прошеню.

У. С. С. Арсенич В. Березовський, воєнно-плінний ч. 18.319, Уніонний завод в Макіевці Донская область — Россія.

— **Причинки для евакуованих.** Галицьке намісництво предложило міністерству внутрішних справ внесене, щоби взяти в державну опіку через виплачуване причинків також тих евакуованих, що тимчасово перебувають в повітах: Рава руська, Жовква, Львів і Рудки, Прихильне полагоджене того внесеня запевне. Тепер є евакуованих в повіті равськім 150, в жовківськім 3.800, в львівськім (кромі свіжих з Конюх і Княжа) 3.500. в рудецькім 2.130.

— **Український Великдень в Карльсбаді** Не гомоніли дзвони ранком на Великдень, не скликали нас всіх недужих Українців жовнірів в сей день на відправу. А однак з усіх шпиталів спішили ми до Militärbadehaus-у до каплиці. Прийшли і кат. Румуни і православні Буковинці. Прийшла і одна жінка, вигнанка з городенського повіта, та старим звичаєм принесла святочне. Перед престолом прикрашеним сосниною столик, на ньому сир, масло, яйця і прочия сніди, як офіцирський цвібак і наш комісняк. До Сл. Б. станув в наших церковних ризах духовник У. С. С. о. Микола Іжак що ту на лічению перебуває. Прогомоніло слово Христос воскрес. Тремтіли слова в устах священика, з плачом промовляв півець, ринули сльози з очий недужих жовнірів. Опісля проповідь. Від початку марта що неділі чули ми слова з уст духовника, падали в наші серця та огнем любови загрівали, воскрешали в прибитих свідомість „хто ми, чиї сини“. Та так чудової проповіди, як на Великдень, не чуло з нас богато досі. Потім посвячене брашен; і з уст всіх нас присутних понеслась пісень Христос воскрес! По Сл. Б. діливеть наш любий Пан отець свя-

Жертви на оселі для інвалідів У. С. В.

належить слати до Товариства „МАКІВКА“ в Новім Санчи.

ченим яйцем, не минув нікого, ні Румунів, ні Буковинців, та сердечні свої желаня складав.

От такий то у нас Великдень був.

А пращаючи Вас Пан-отче складаємо сердечну подяку; приймітъ її від тих, що далеко від своїх родин між чужими мали нагоду чути що неділі свою Сл. Б., що майже що дня витали нас радо в своїй кімнаті. Ви вертаєте знова до Укр. Стрільців, до того як самі назвали „цвіту українського народа“. Нехай Вам Всевишний додасть сили і здоровля до сповнюваня обовязків та верне Вас щасливо в рідні сторони, між той бідний український нарід, що хоче стати вже раз паном на своїй рідній земли. — Українські жовніри з Карльсбаду.

— **Насіня.** „Сільський Господар“ доносить:

Насіне вики. Закуплені Централею відбудови 5000 метр. сотн. вики і розділено між Рільничий Синдикат, Рільничий Банк та ц. і к. Районові Команди. Ся вика призначена в першій мірі на зелений навіз. Супроти того рільники, що письменно зобовяжуть ся приорати вику, одержать се насіне по 32 К 70 с. за 100 кґ. без мішка на місци стациї відбору. Для рільників, що ужиють сю вику на пашу а не приорють її, буде ся ціна підвисшена о 40 К за кождих 100 кґ.

Насіне люпину. Ті самі інституції, яким поручено посередництво в продажи вики, займуть ся також продажею насіня люпину по ціні 46 К за 100 кґ. в місци стациї відбору, без мішка. Сей люпин призначений виключно на зелений погній. Колиб рільник його не приорав, буде мусів доплатити по 30 К за кождих 100 кґ. Вика і люпин, що походять з австрійських країв, будуть продавати ся після максимальних цін, до яких можна дочислити що найбільше додаток за перевіз а евентуально й за мішок.

Насіне сераделі буде продавати Рільничий Синдикат в Кракові по 120 К за 100 кґ. в маґазині Синдикату, без мішка. Засіб сераделі виносить 500 метр. сотн.

Насіня льну і конопель можна буде купити в ц. і к. Районових Командах по максимальних цінах. Подробиці продажи подасть ся пізнійше.

— **Звільнене рільників від військової служби до рільних і лісних робіт.** Ц. і к. Міністерство війни видало в порозуміню з иншими міністерствами рескрипт з 26. марта с. р. від. X., ч. 52.000, яким поручає уділюване як найдальше ідучих відпусток, а також призначуване робітничих партій і жовнірів до праці на поли. Від тепер вільно творити робітничі партії зглд. давати відпустки із всіляких ґруп війська, отже відпустки можуть діставати не лиш жовнірі, що заняті в етапах, але й жовнірі, що стоять на фронті з виїмкою хорих і виздоровців. До того не треба вносити подань, вистарчає просьба при рапорті у команданта відносного відділу війська. Команданти мають бути в таких случаях як найбільше зглядні супроти жовнірів-рільників. Відпустки можуть дістати лиш самостійні рільники, лісники, державці зглд. їх найблизші свояки (син, брат, зять), а також колодії, боднарі та сільські ковалі, о скільки виконують своє зване самостійно в інтересі рільництва і лісництва. З инших жовнірів-рільників будуть зорґанізовані робітничі партії. Час відпустки виносить найменше 5 тижнів. З відпусток будуть користати жовнірі по черзі. Ґеоґрафічною границею для відпусток є Буг, дальше східна границя політ. повітів Жовква, Львів, Дрогобич і Сколе, а вкінци місто Сокаль.

— **Дирекція почт оголошує:** Від дня 10. марта 1917 р. вільно висилати до всіх ц. і к. етапових урядів почтових на окупованій области Сербії звичайні пакети і обтяжені посліплатою до 1.000 кор. вага найв. 5 кґр. Пакети сі можуть містити предмети всякого рода з виїмком брудного біля, зношених убрань в нечищенім стані, річи, яких перевіз сполучений з небезпекою, оруже і муниції якого небудь рода, предметів підлягаючих скорому зіпсутю, живих звірят і артикулів, яких впроваджуване до окупованих областий є взагалі заборонене. До кождого пакету належить долучити звичайну або посліплатну пересилкову адресу для межинародного обороту і одну цлову, як також одну статистичну декларацію. Не можна жадати виставленя реверсу зворотного, дорученя пакету до власних рук адресата або варочним післанцем і обходженя з пакетом з надзвичайною обережностю зглядно трактованя як т. з. Sperguтsendung. Зниженe або цілковите знесене посліплати недозволене. Пакет за посліплатою може залягати в віддавчім уряді етаповім 15 днів числячи від слідуючого дня по дорученю авіза, а коли не авізовано, то від слідуючого дня по приcланю пакету на місце призначеня. Пакети, що не відповідають установленим услівям перевозовим, виключять ся від перевозу і звернеть ся евентуально на місце наданя. Етапові уряди почтові можуть перевести провірене містоти пакету також в неприсутности адресата. Про надіслане пакету авізує ся адресата. Належитість за авізоване виносить 5 сот. Від пакетів платить ся перевозове цло. Виносить воно 2 кор. 50 сот. від кождого пакету, о скілько не містить таких артикулів, які після тарифи цлової обовязуючої для окупованої области Сербії підлягають цловій оплаті 375 кор. або більше за 100 кґ. або цлови від штуки. Належитість цлова і за посередництво почтове (25 сот.) платит все адресат. В пакетовім обороті зі Сербією побирає ся ті самі належитости за перевіз пакетів, як в обороті з Уграми, Боснею і Герцеґовиною. Заведене почтове відповідає за загинене і за убуток містоти пакету, але ніколи за его ушкоджене. Найвисше відшкодоване виносить 5 кор. за кожде кільо ваги. Ту додає ся інформаційно, що ті самі правила від повідальности почтового заведеня за пакети (с. є. тільки за їх загинене і убуток містоти) і що до висоти відшкодованя, яке може бути признаним (5 корон за кільо) обовязує також в пакетовім обороті з окупованою областію Королівства польського. В оборі пакетовім з окупованою областію Сербії беруть тепер участь слідуючі там. етапові уряди почтові: Аранґельовач, Бельґрад, Боґаліц, Чачак (Сасак), Грн. Міляновац, Яґодіна, Краґуєвац, Кралєво, Крапаній, Крушевац, Лейковац, Лязаревац, Ложніця в Сербії, Мійоница, Митровиця н. Косово, Младеновац, Нові Пазар, Обреновац, Поляика в Сербії. Пожеґа в Сербії, Прієполє, Рага в Сербії, Шабац, Сеніца, Сленак, Смедерево, Сопот в Сербії, Уб. Утка, Ужіца в Сербії, Валево, Вучітри. Забреж в Сербії.

— **Як дбають про Жидів.** З Відня доносять: Міністерство війни зарядило, щоби жидівським жовнірам, які заховують релиґійні приписи, о скільки се тільки можливе, подавано ритуальну поживу. Коли би однак зайшов випадок, що з якихнебудь причин не можлива достава такої поживи, мають духовники розсіяти релиґійні скрупули, вказуючу на тяжкі часи.

— **Чіпають вел. кн. М. Миколаєвича.** Проти вел. кн. Миколи М-ча заряджено слідство в справі невдачі на Мазурських озерах.

— **Де опинить ся цар?** Рішене про вибір місця осідку для бувшого царя Миколи буде видане через конституанту, бо пров. правительство не почуває ся покликане до сього рішеня.

— **Зєдинені держави предкладали Австрії окремий мир з коаліцією.** Часописи доносять, що амбасадор Злучених Держав Пенфільд, предложив австро-угорському урядови заграничних справ пропозиції, яких цілию було спонукати Австро-Угорщину до зірваня з Німеччиною і союза з антантом. Австро-Угорщина мала би зректи ся части Галичини, Трентіна, Банату, Босни і Герцоґовини, а за те після побіди над Німеччиною одержала би Баварію і Шлезк. Відкинене предложень відбуло ся в такій формі, що американський амбасадор переконав ся про злишність свого дальшого побуту у Відни.

— **Мирові умови коаліції.** До німецьких дневників доносять з Амстердаму: Після відомостий з анґлійських жерел мав заявити анґлійський політик Buxten на конференції, яка відбула ся в справі мира в Льондоні, що держави антанту були би схильні заключити мир під отсими услівями: 1) Німеччина мусить повернути всі здобуті области. 2) Осередні держави мусять згодити ся на те, що Сербія одержить доступ до моря, а Тридент припаде Італії. 3) Бельґія і Сербія мають бути привернені і одержати воєнне відшкодоване. 4) Німеччина мусить віддати Франції часть Льотаринґії з кріпостю Мец. Дарданелі перейдуть під надзір Америки. Часть кольоній буде Німеччині повернена.

— **Рівне право народів в Росії.** „Frankfurter Zeitung“ подає з Петрограду, що провізоричне правительство зарядило, щоби зараз знести закони, розпорядки й основні постанови, які кривдять поодинокі народности і віроісповіданя. Між иншим дозволено уживати неросійських мов в торговельнім книговодстві і в приватних школах. Міністер справедливости дістав поручене, провірити обовязуючі ще постанови про уживане неросійських мов в зносинах державних і инших публичних властий.

— **Робітничий комітет прихильний для Українців.** „Русское Слово“ доносить, що комітет робітників підпирає змаганя України до самостійности і завдяки заходам того комітету видано декрет про самоуправу надбалтійських провінцій.

— **Знесене протиєзуїтської устави в Німеччині.** З Берліна доносять: Союзна рада на засіданю з д. 19 с. м. прихилила ся до ухвали німецького сойму, яка зносить уставу про закон Єзуїтів з д. 4 липня 1872 р. На тім самім засіданю прихилила ся союзна рада до ухвали німецького сойму, яка усуває § 12 державної устави про стоваришеня з д. 19 цвітня 1908 (язиковий параґраф).

— **Творець міжнародного язика, Есперанта, др Людвик Цаменгоф,** відомий широко в світі, також між Українцями, помер 14. с. м. у Варшаві.

Родив ся в Білимстоці 1859 р. з жидівської сімї. Вже на ґімназійній лавці полонила його думка сотворення міжнародного язика, який міг би служити цілому світови до загального порозуміня.

Перед війною виходив у нас також есперантський орґан „Ukraina Stelo“ — (Зоря України).

За душу погибшого в бою 23. III. с. р. Сотника Укр. С. С. бл. п.

Д-ра Омеляна Левицького

бувшого основателя майже всіх новосандецьких українських Товариств відбуде ся в Новім Санчи дня 1. мая 1917 о год. 9 рано

Поминальне Богослужене

на котре всіх новосандецьких Українців запрошує Василь Яворський голова новосандецьких Укр. товариств.

ОПОВІСТКИ.

Субота, дня 21. цвітня 1917.

Нині: 21. цвітня гр.-кат. Іридіона, римо-кат. Анзельма.

Завтра: 22. цвітня гр.-кат. Євсе., римо-кат. Сотера і Кая.

○ **Просвітна секція** тов. Союз Українок просить всі Вп. Пані учительки - Українки о подане своєї адреси в цілях статистичних. Союз Українок, Львів, Костюшка 1 А. 2—3

○ **Львівський Український Народний Театр** тов. „Бесіди“ у Львові під управою К. Рубчакової.

В неділю, дня 22. цвітня 1917. „Мартин Боруля“ комедія в 5 діях Карпенка Карого.

Початок о год. 7½ веч.

Білети можна скорше набути в „Народній Торговлі“, а в день представленя при касі театру від. год. 5 по пол.

○ **На школу ім. Б. Грінченка зложили:** Збірка персоналу уряд. в „Дністрі“ 20 К. Тов. „Просвіта“ в Самборі 10 К, п. Попович з Самбора 5 К, п. проф. Ульванський в Бялій 10 К, о. Вол. Андрухів пар. Ляшок доліш. 10 К. Разом 59 К.

За сі щедрі дари в імени дітвори шкільної і їх родичів складаю ласкавим жертводавцям сим прилюдно сердечну подяку. М. Сіяк. Адрес: Управа школи ім. Б. Грінченка на Городецькім ч. 95 або Ґрунвальдзка ч. 4 у Львові.

○ **Засїданє** Українського жіночого комітету помочи для ранених відбудеть ся в неділю дня 22. цвітня о год. 11 перед полуд. ул. Руська ч. 3. Голова Софія Олесницька, сокр. Марія Олексинівна.

○ **Вечерок** для вшанованя памяти У. С. С., що лягли головами в боях на Макївці, відбуде ся заходом Читальнї „Просвіти“ городецького передмістя пл. св. Юра ч. 5. в неділю с. є. 22. цвітня 1917 о год. 5½ по полудни.

В програму увійде: відчит, деклямациї і хори.

На се свято Видїл Читальнї запрошує всю українську Громаду о чисельну участь.

Добровільні датки на Укр. інвалідів приймає ся з подякою.

○ **Загальні Збори** українського „Технїчного Товариства“ відбудуть ся в неділю для 29. цвітня 1917, о годинї 9 рано в кімнатах „Сільського Господаря“ у Львові вул. Зіморовича ч. 20. I. пов. з порядком дневним:

1. Відчитанє протоколу з послїдних Заг. Зборів.
2. Спразозданє Видїлу.
3. Вибір нового Видїлу.
4. Внески.

Окремих повідомлень не розсилає ся задля браку точних адресів всїх членів.

Заразом повідомляємо, що засїданє Технїчної Комісії відбудови краю відбуде ся в тім самім дни о годинї 11 перед полуднем.

А. Корнеля
за голову Тех. Тов.

В. Нагірний
голова Тех. Ком.

М. Федецький
секретар. 2—4

Послїдні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 20. цвітня.

Східний фронт:

На всїх трех фронтах не було більших боєвих ділань.

Заступник шефа Генерального штабу
фільдмаршалек-поручник Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

Західний фронт:

Фронт пільного маршалка баварського наслїдн. престола Рупрхта:

На поли битви під Арос щоденно взмагає ся огнева діяльність. Під Ст. Кентен напружене борби важить ся.

Фронт пруського наслїдника престола:

Займанє вибудованої з давна лїнії становись котре розпочало ся дня 16. марта на північний схід від Соасон закінчило ся уступленем з берегу Есн.

Подвійна битва над Есн і в Шампанії веде ся дальше. Вздовж гірського горба де Даме треває дальше сильна арматня битва. Перед нашими становиськами над каналом Есн-Марне кріваво зломано маси свїжо впроваджених французьких дивізий котрі пять разів ішли до наступу. Також Росіян даремно вислано в огонь. Борячі ся там наші дивізії суть панами ситуації.

В Шампанії тревала бутва через цїлий день в лїсистім обшарі між гостинцем Тхаїзи-Найвоу а Аубцоіве, з котрої то місцевости добровільно уступилисьмо. В знаменито веденім протинаступі відперлисьмо неприятеля, котрий оноді посунув ся наперед, як також свїжі його сили впроваджені до борби в цїли вискання користи і дотерлисьмо до становиш, о котрі нам ходило.

Тим самим ударемнено пробу Французів переривання нашого фронту в Шампанії.

До того часу спровадили Французи на оба поля битви 30 дивізій.

Фронт князя Альбрехта віртемберського:

Нїчо важного.

На східнім фронтї:

Російський арматній огонь також і вчора в кількох відтинках держав ся в значній мірі. О діяльности піхоти не донесено.

Заст. шефа ґен. штабу Ф. Гефер.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Евакуована Марія Міляк з Болшовець повіт Рогатин, пошукує свого 16-лїтного сина Василя приділеного 3. вересня 1916 р. до підвод угорського трену 4 дивізії (відділ телефонїчний). Адреса: Заболотівці почта Бережниця королївська, повіт Жидачів — Галичина. 1—1 з.

Оголошеня.

Дяк пошукує посади найскорше в ширшім тереніі военім і може провадити філію „Сільський Господар“ і „Просвіти“ Спілку торговельну, збуту худоби, ощадности і позичок писарку, громадську. Іван Фодчук, евак. з пов. снятинського, тепер в Угельнїй п. Соколів к. Стрия.

Боєчко Василь зі Стопчатова пов. Печенїжин, тепер фрайтер b. Ldst. Arbt. 2/20 пошукує сина Николу, що нарукував з початком мая 1916 до війська і приділений до 30 п. п., відійшов з кінцем мая 1916 на Волинь. 1—2 з.

Видає і відвічає за ред. Д-р Осип Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 1.